

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Süreçleri Bağlamında Öğrencilerin Kendilerini Değerlendirmesi

Hakan Bahar

MEB Eğitim Yöneticisi

hakan_bahar@yahoo.com, ORCID:0009-0003-6213-5015

Özet

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ile birlikte öğrenmede değerlendirme ortamları ve araçları geleneksel anlayıştan farklı olarak değişim göstermektedir. İnternete birlikte yoğun olarak kullanılmaya başlayan web ortamları öğrenme uygulamaları ve değerlendirmeleri için çoklu ve etkileşimli bir ortam sunmaktadır. Web, internet üzerinde yer alan grafiksel bir servistir. Hazırlanan içeriklerin (grafik, yazı, ses, animasyon, görüntü vb.) dünya üzerinde yer alan tüm kullanıcılara iletilmesi ve kullanıcıların bu dosyalara ulaşabilmesi için internete bağlı bir bilgisayar üzerinde çalışan uygulama yazılımını web server olarak tanımlanabilir. Web server programları kuruldukları işletim sistemine göre farklılık gösterebilir. Kendini değerlendirme öğrenen kişinin kendi öğrenme süreçleri üzerinde eleştirel yaklaşım oluşturması, kayıt tutması veya değerlendirmeler konusunda önerilerde bulunması anlamına gelmektedir. Eleştirel yaklaşımın öğrenme sürecini olumlu şekilde geliştirdiği gözlenmiştir. İlerlemenin kayıt altında olması, öğrenmeye uygun bir yön verilmesini sağlamaktadır. Aynı zamanda, kişinin kendini notlaması öğretmenin son değerlendirmeyi yaparken öğrenme sürecine ilişkin daha adil ve gerçekçi olmasını yardımcı olmaktadır. İlk başlarda kendini değerlendirme sonuçları bazı öğrenciler için şaşırtıcı olabilir, çünkü kendini değerlendirme uygulama ve yol gösterme ile daha iyi hale gelebilir. Araştırmalar yeterli yol gösterme sayesinde değerlendirme korelasyonlarının daha anlamlı hale gelebileceğini göstermiştir. Teknolojinin ilerlemesiyle

eğitimciler elektronik öğrenme süreç ve uygulamalarını kullanmakta daha istekli davranmaktadır. Elektronik sunum, iletişim ve kaynaklar öğrenmeyi olumlu yönde etkilemektedir. Web sayfaları arasındaki bağlantılar kendi kendine keşfederek ve oluşturarak öğrenmeyi arttırmaktadır. Cavanaugh, eğitimde kendini değerlendirmenin kullanımı önemli bir teknik olduğunu savunmakta ve bireysel değerlendirmenin seyirciden aktöre doğru değişenrolü ifade eden web tabanlı öğrenmenin pedagojik belirteçlerinden birini yansıttığını vurgulamaktadır. Buna göre öğrenciler yalnız olduğu için kendini değerlendirme doğrudan öğretmenden yardım beklemektense daha etkin katılımı desteklemektedir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirirken rahat olmaları ve bunun yanında kendilerine karşı öğretmene olduğundan daha dürüst davranmaları gerekmektedir. Schunk, kendini değerlendirme tekniğinin örgün, okul öncesi ve anaokulu eğitiminde uygulanmasının uygun olacağını vurgulamıştır ve kendini değerlendirmenin öğrencilerin kontrol kazanmalarına yardımcı olacağını belirtmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Ölçme ve Değerlendirme, Öğrenci, Kendini Değerlendirme

Evaluation of Students Themselves in the Context of Measurement and Evaluation Processes in Education

Abstract

With the developments in information and communication technologies, assessment environments and tools in learning are changing differently from traditional understanding. Web environments, which have started to be used extensively together with the Internet, offer a multiple and interactive environment for learning applications and evaluations. The web is a graphical service located on the Internet. Of the prepared contents (graphics, text, sound, animation, image, etc.) an application software running on an internet-connected computer can be defined as a web server in order to be transmitted to all users around the world and for users to access these files. Web server programs may differ depending on the operating system on which they are installed. Self-assessment means that the learner creates a critical approach to their own learning processes, keeps records or makes suggestions about evaluations. It has been observed that the critical approach positively improves the learning process. The fact that progress is recorded ensures that an appropriate direction is given to learning. At the same time, the person's self-assessment helps the teacher to be more fair and realistic about the learning process when making the final assessment. At first, the results of self-assessment may be surprising for some students, because self-assessment can get better with practice and guidance. Research has shown that evaluation correlations can become more

significant thanks to adequate guidance. With the advancement of technology, educators are more willing to use electronic learning processes and applications. Electronic presentation, communication and resources affect learning in a positive way. Links between web pages increase learning by Deconstructing and creating by themselves. Cavanaugh argues that the use of self-assessment in education is an important technique and emphasizes that individual assessment reflects one of the pedagogical markers of web-based learning, which refers to the changing role from the audience to the actor. According to this, since students are lonely, self-assessment supports more effective participation rather than waiting for help directly from the teacher. Students need to be comfortable when evaluating themselves, and besides, they need to be more honest with themselves than with the teacher. Schunk emphasized that it would be appropriate to apply the self-assessment technique in formal, preschool and kindergarten education and stated that self-assessment would help students gain control.

Key Words: Education, Measurement and Evaluation, Student, Self-Evaluation

Giriş

Ölçme ve değerlendirme süreci bağlamında eğitsel metotların en şeffaf şekillerinin başında öğrencilerin kendini değerlendirmesi gelmektedir (Köksal, 2022).

Kendini değerlendirme öğrenen kişinin kendi öğrenme süreçleri üzerinde eleştirel yaklaşım oluşturması, kayıt tutması veya değerlendirmeler konusunda önerilerde bulunması anlamına gelmektedir (Darbyshire, 2022).

Eleştirel yaklaşımın öğrenme sürecini olumlu şekilde geliştirdiği gözlenmiştir. İlerlemenin kayıt altında olması, öğrenmeye uygun bir yön verilmesini sağlamaktadır. Aynı zamanda, kişinin kendini notlaması öğretmenin son değerlendirmeyi yaparken öğrenme sürecine ilişkin daha adil ve gerçekçi olmasınayardımcı olmaktadır (Brook, 2019).

Buchanan, kendini değerlendirme öğrencinin hiçbir şey yapmadan sadece öğretmenden not beklemesi yerine kendi kendini değerlendirmesi etkin bir öğrenmenin gerçekleşmesini sağlayacağı ifadesine yer verirken Schunk kendini değerlendirme stratejilerinin geliştirilmesi öğrencilerin öğrenmeleri üzerinde kontrol sağlamalarına ve daha çok hangi konularda çaba harcamaları

gerektiğine ilişkin yardımcı olacağına inanmaktadır (Holmberg, 2022).

Bütün bunların yanında kendini e-değerlendirme (e-self-assessment), Hanna, Glowackive Dudka ve Conceicao-Runlee'ın ifadeleriyle sadece öğrenciye değil öğretmene de öğrenme süreci üzerinde düşünmesine de yardımcı olmaktadır. Böyle bir değerlendirme dışardan yapılan değerlendirmeden daha önemlidir (Darbyshire, 2022).

İlk başlarda kendini değerlendirme sonuçları bazı öğrenciler için şaşırtıcı olabilir, çünkü kendini değerlendirme uygulama ve yol gösterme ile daha iyi hale gelebilir. Araştırmalar yeterli yol gösterme sayesinde değerlendirme korelasyonlarının daha anlamlı hale gelebileceğini göstermiştir (Holmberg, 2022).

McKeachie, sürekli öğrenmede öğrencilerin kendi kendini değerlendirme konusunda çaba harcamaları gerekliliğini vurgulamıştır. Diğer beceriler gibi kendi kendini değerlendirme de geri besleme ve pratik ile daha iyi hale gelmektedir (Brook, 2019).

Kendini değerlendirme formal bir değerlendirmeye geçilip geçilemeyeceği konusunda da fikir verebilmektedir. Kendini değerlendirme öğrenciye öğrenme özerkliği ve kontrolü açısından faydalar sağlamaktadır (Darbyshire, 2022).

Bunun yanında bir dezavantajda öğrencilerin öğrenme sürecinden çok alacakları notla ilgilenmesidir. Bunun için öğretmenin esas kılavuzluğu çok önemlidir (Jochems and Koper, 2022).

Değerlendirme ile ilgili en büyük sorun bir an önce doldurulup verilmesidir. Bain, ölçme ve değerlendirmenin rastlantısal eylemler olmayıp eğitimin ve öğrenmenin en önemli etkinliklerinden biri olduğunu ifade eder (Holmberg, 2022).

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Süreçleri

Teknolojinin ilerlemesiyle üniversite öğretmenleri artık elektronik öğrenme süreç ve uygulamalarını kullanmakta daha istekli davranmaktadır. Elektronik sunum, iletişim ve kaynaklar öğrenmeyi olumlu yönde etkilemektedir. Web sayfaları arasındaki bağlantılar kendi kendine keşfederek ve oluşturarak öğrenmeyi arttırmaktadır (Darbyshire, 2022).

Elektronik öğrenmede değerlendirme, programa hazırlanmadan oluşturulmalıdır. Birelektronik

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Süreçleri Bağlamında Öğrencilerin Kendilerini Değerlendirmesi

öğrenmede gezinme (navigasyon) ve tarama kolaylıkları sunulmalıdır. Program kayıt oluşturabilmeli ve öğrencinin seviyesine uygun olmalıdır (Brook, 2019).

Çevrimiçi değerlendirme, teknoloji ile aracılılandırılmış elektronik araçlar kullanarak öğrenme performansının hem yüz yüze hem de uzaktan değerlendirilmesi anlamına gelmektedir (Holmberg, 2022).

Değerlendirme, tanısal olarak kullanılacak bilginin toplanmasına yardımcı olarak öğrenme ve öğretme yöntemini ve niteliğini değiştirebilir (Jochems and Koper, 2022).

Alexander Astin değerlendirme de iki önemli unsura dikkat çekmektedir. Birincisi bilginin toplanması (ölçme) ikincisi de bu bilginin kişi ya da kurumun gelişmesi için kullanılmasıdır. Bu da değerlendirme sürecinin kendisinin oluşturmaktadır (Darbyshire, 2022).

Weisburgh en basit anlamda bir değerlendirmenin dört temel unsur içerdiğini öne sürer. Bunlar değerlendirilen kişi, sonucu değerlendiren sistem, karşılaştırma ve sonuçların raporlandırılmasından oluşur (Brook, 2019).

Mason değerlendirme aktivitelerinin internet tabanlı teknolojilerin öğrenme süreçleri üzerindeki etkileri göz önünde bulundurulmadan geleneksel öğretimden çevrimiçi ortama aktarılamayacağı görüşünü savunmaktadır (Jochems and Koper, 2022).

Öğrencilerin Kendilerini Değerlendirmesi

Russell, teknolojinin değerlendirmeyi sadece etkin hale getirmekle birlikte, tek bir amaç için tek bir test uygulanmaz ise mevcut değerlendirme uygulamalarının sekteye uğrayabileceğini vurgulamaktadır (Brook, 2019).

Çevrimiçi eğitimde Cavanaugh, kendini değerlendirmenin kullanımı önemli bir teknik olduğunu savunmakta ve bireysel değerlendirmenin seyirciden aktöre doğru değişenrolü ifade eden web tabanlı öğrenmenin pedagojik belirteçlerinden birini yansıttığını vurgulamaktadır (Holmberg, 2022).

Buna göre öğrenciler yalnız olduğu için kendini değerlendirme doğrudan öğretmenden yardım beklemektense daha etkin katılımı desteklemektedir.

Öğrencilerin temel anlamda kendilerini değerlendirirken rahat olmaları ve bunun yanında kendilerine karşı öğretmene olduğundan daha dürüst davranmaları gerekmektedir (Jochems and Koper, 2022).

Schunk, kendini değerlendirme tekniğinin örgün, okul öncesi ve anaokulu eğitiminde uygulanmasının uygun olacağını vurgulamıştır ve kendini değerlendirmenin öğrencilerin kontrol kazanmalarına yardımcı olacağını belirtmiştir (Brook, 2019).

Uzaktan eğitimde yansıtıcı becerileri, düşünme süreçlerini, gerçek yaşam ortamlarında uygulamak için öğrencinin yeteneğine ilişkin bilgiyi sağlayacak çeşitli değerlendirme teknikleri uygulanmaktadır (Darbyshire, 2022).

Bunlar; öğrencilerin yansıtıcı ödevleri (papers), çevrimiçi tartışmalara katılım, çevrimiçi tartışmalara öğrencilerin uyum durumu, öğrenci makaleleri, haftalık ödevleri, grup projeleri, öğrenci sunuları, öğrencilerle gözlem ve mülakat yapma ile öğrencilerin kendilerini değerlendirme biçimleri olabilmektedir (Köksal, 2022).

Bunlar oluşturmacı (constructivist) değerlendirme ilkelerine uygun ve sürekliliğe yardımcı olmaktadır. Çünkü, oluşturmacı değerlendirme süreklilik göstermekte ve öğrenme yaşantılarının bir parçasıdır. Web tabanlı öğrenme ve değerlendirme bilgiyi oluşturma sürecinde ve sorun çözmede öğrencinin yeteneğine yoğunlaşmaktadır (Brook, 2019).

Oluşturmacı öğrenme sürecinin temel özellikleri web tabanlı öğrenme sürecinin işlevsel örgüsü ile örtüşmektedir. Öğrenme, bilgi ve deneyim edinme ve aktarma özelliği ile web üzerindeki içeriklerin bağlantılarla ilişkilendirmesi konusunda tam bir etkinlik ve uyum ortaya koymaktadır. Bu aşamada öğrenme sürecinin ve ürününün değerlendirme şekli önem kazanmaktadır (Jochems and Koper, 2022).

Öğrencilerin Kendilerini Değerlendirme Sürecinde Ölçme ve Değerlendirme Geliştirme Araçlarının Kullanımı

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ile birlikte öğrenmede değerlendirme ortamları ve araçları geleneksel anlayıştan farklı olarak değişim göstermektedir. İnternet ile birlikte yoğun olarak kullanılmaya başlayan web ortamları öğrenme uygulamaları ve değerlendirmeleri için çoklu

ve etkileşimli bir ortam sunmaktadır (Brook, 2019) .

Web, internet üzerinde yer alan grafiksel bir servistir. Hazırlanan içeriklerin (grafik, yazı, ses, animasyon, görüntü vb.) dünya üzerinde yer alan tüm kullanıcılara iletilmesive kullanıcıların bu dosyalara ulaşabilmesi için internete bağlı bir bilgisayar üzerinde çalışan uygulama yazılımını web server olarak tanımlanabilir (Holmberg, 2022).

Web server programları kuruldukları işletim sistemine göre farklılık gösterebilir. Sözgelimi web server olarak Unix işletim sistemini kullanan bilgisayarlar Apachi (Apachi'nin NT'de çalışan sürümleri de bulunmaktadır) kullanırken Windows işletim sistemini (server) kullanan bilgisayarlar ise web server programı olarak IIS (İnternet Information Server) kullanabilmektedir (Brook, 2019).

Web üzerinde içeriklerin bulunduğu web sayfaları (web pages) ve onları çalıştırmaya yarayan tarayıcılar (browser) bulunmaktadır. Web üzerinde yer alan sayfaların çoğu statik sayfalardır (Darbyshire, 2022).

Statik sayfa onu oluşturan kişinin (webmaster) bu sayfanın içeriğini tamamladığı ve kullanıcıların bu sayfaya her uğradıklarında aynı içeriği gördüğü sayfalardır. İçeriklerinin değişmesi için yeniden tasarlanması gereklidir. Bu zamanve iş gücü kaybına yol açan bir etkendir (Holmberg, 2022).

İçeriğin tamamı ile önceden belirlenmiş bazı kriterlere bağlı olarak değişen sayfalar dinamik sayfalar olarak adlandırabilir. Bu değişiklik sayfanın aldığı bazı girdilere göre olabilmektedir (Brook, 2019).

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte öğrenme değerlendirme ortamları web üzerine taşınmaktadır. Daha önceleri çevrim dışı belli bir ağa bağlı olmadan tek bir bilgisayarda bir bilgisayar programı (Basic, C+, Pascal, Delphi gibi) ile hazırlanmış öğrenme ölçme ve değerlendirme programları yaygın olarak kullanılmaktaydı. İnternet ve ağ teknolojisindeki gelişmeler ile birlikte web tabanlı programlar geliştirilerek öğretim ve öğrenme ortamlarında kullanılmaya başlamıştır. Bu programlar arasında PHP, ASP, JAVA, HTML, XML en yaygın kullanılan programlardır (Dündar ve diğerleri, 2022).

Web tabanlı değerlendirme geliştirme için en yaygın kullanılan programlardan biri de PHP'dir. PHP, ilk olarak 1990'lı yılların ortalarında Rasmus Lerdorf tarafından geliştirilmeye başlanmıştır

(Holmberg, 2022).

Lerdorf'un amacı kişisel bilgilerini İnternet üzerinden yayınlamaktaydı. O tarihteki teknolojiye, günümüzdeki gibi gelişmiş web tasarım yazılımlarının bulunmamasından dolayı, kişisel web sayfası yapmak çok daha zordu (Jochems and Koper, 2022).

Buradan yola çıkarak, Leodorf kişisel web sayfası yapmak için bir yazılım hazırlamış ve kişisel sayfa (Personal Home Page/PHP) adını vermiştir. PHP, Perl dili üzerine kurulu bir dil olarak geliştirilmeye başlanmıştır (Yükseltürk and Anlı, 2022).

PHP'nin çok tutulması üzerine web tasarımcılarının çok ihtiyacı olan, yani form yoluyla ziyaretçiden gelen bilgileri işlemeyi sağlayan eklemeler yapılarak adına PHP/FI form yorumlayıcı (Form Interpreter) adını almıştır. Programın bu versiyonu PHP2 olarak da adlandırılmıştır (Holmberg, 2022).

1995 yılının ortalarında PHP Lerdorf'un kurmuş olduğu bir grup tarafından daha da geliştirilmiştir. Bu sefer, Perl dilindeki fonksiyonlardan tamamen arındırılmış ve nesneye dayalı (Object Oriented) bir dil haline getirilmiştir (Yükseltürk and Anlı, 2022).

PHP dili Linux gibi Açık Kaynak Kodlu bir dildir ve ücretsiz olarak dağıtılmaktadır ve geliştirilmektedir. Linux, Unix, Windows'un tabanlı işletim sistemlerinde çalışabilen versiyonları mevcuttur (Dündar ve diğerleri, 2022).

PHP bir betik (script) dilidir, özeldir, özelleştirilebilir ve PHP ile yazılan kodlar bir editörde yazılıp PHP veya (kullanılan sürüme göre) PHP, PHP3 gibi uzantılı dosya olarak kaydedilir (Holmberg, 2022).

PHP ile yazılan dosyalar derlenmezler. Sadece Web sunucusunda (Server'da) bu dilde yazılmış "scriptleri" yorumlayabilecek bir PHP yorumlayıcı program mevcuttur. Bu yorumlayıcı yazılmış PHP'lerini Web sunucusunun (Server'ın) anlayabileceği bir biçime dönüştürerek yollamaktadır (Jochems and Koper, 2022).

Web Sunucusu (Web Server) dosya uzantısından bu isteğin bir PHP dosyası olduğunu algılar ve PHP yorumlayıcıya yollar. PHP yorumlayıcısı ilgili dosya içindeki script'leri çalıştırarak geriye döndürdüğü sonucu Web sunucusuna tekrar gönderir. Web sunucusuna ulaştırılan sonuç istemci (Client) tarafına HTML dosya olarak yollanır (Dündar ve diğerleri, 2022).

Sonuç olarak PHP, HTML dilinin yapamadığı işlemleri yapabilmek, HTML olarak daha işlevsel

sayfalar yapabilmek, Web Server'a bir takım işler yaptırmak gibi yararlar sağlayan bir programlama dilidir. Web Server yapılan web sayfalarının internet üzerinde gösterilebilmesini sağlayan bir yazılımdır (Jochems and Koper, 2022).

PHP ile Mysql adlı veritabanı bütünleşse bile PHP her türlü veritabanı ile rahatlıkla ve sorun çıkartmadan çalışmaktadır. PHP diğerlerinden çok daha hızlı ve güvenlidir. Hatta PHP ile birkaç satır kod ile resim bile çizilebilir. PHP'nin büyük küçük harfe duyarlı (Case Sensitive) olmaması yazım kolaylığı ve hız kazandırmaktadır (Yükseltürk and Anlı, 2022).

PHP'nin yanında ASP programlama dili alternatifi olarak bulunmaktadır. Ancak iki web programlama dili açısından bazı farklar söz konusudur. ASP dinamik web sayfaları hazırlamak için Microsoft tarafından geliştirilmiş bir teknik, uygulanan bir teknolojidir (Holmberg, 2022).

İlgili “script” dillerinden biri seçilerek (vbscript; jscript vb) oluşturulan sayfaların (ASP) bir uygulama programı vasıtası ile yorumlanması ve HTML çıktısı üretmesi ile sonuçlanan bir işlemler bütünüdür. İlk versiyonu 1996 yılında Microsoft tarafından IIS 3.0 (İnternet Information Server) üzerinde çalışacak şekilde tasarlanmıştır. Mevcut ASP versiyonu 3.0'dır ve Windows 2000 Server ve IIS 5.0 üzerinde çalışmaktadır (Jochems and Koper, 2022).

Kullanıcı herhangi bir tarayıcı (iexplorer, netscape, opera, conqueror vb.) tarayıcılar vasıtası ile ilgili siteye bağlandığında, ki bu kullanıcının tarayıcı hanesine ilgili adresi yazması ve onaylaması ile gerçekleşir, ulaşmak istediği dosya istekte bulunan ve bu hizmeti sunan uygulama programı tarafından (web server) kullanıcıya gönderilir (Dündar ve diğerleri, 2022).

Ancakbu durum “HTML” ve “htm” uzantılı dosyalar için böyle iken kullanıcı, “asp” uzantılı bir dosyaya istekte bulunduğunda uygulama yazılımı (web server) istenilen bu dosyayı önce yorumlar ve bu işlemin sonucunda üretilen standart HTML kodları kullanıcıya gönderilir (Yükseltürk and Anlı, 2022).

ASP'nin gücü kullanıcıya iletilecek HTML dosyası kullanıcı istekte bulunana kadar oluşturulmaması ve kullanılan tarayıcı tipinin yazılan asp dosyaları için yorumlanan asp dosyaları standart HTML çıktı (output) üretmesi gibi iki temel noktaya dayanmaktadır (Holmberg, 2022).

Bağlantılı metin (Hypertext) terimi bir metin (text)'den başka bir metine geçmeyi-zıplamayı (jump) sağlayan bağlantıların bulunduğu metinler için kullanılmaktadır. Normal bir yazıda hiçbir zaman başka bir yazıya atlama yapılmaz (Jochems and Koper, 2022).

Bilgisayar terminolojisinde başka bir dosyaya veya metine atlanılmasına (zıplandırılmasına) imkan veren metinlere bağlantılı (hypertext) denir. Her dil bazı işaretler kullanır. HTML dili de işaretlerden oluşmuştur (Dündar ve diğerleri, 2022).

HTML ile hazırlanan sayfaları kullanıcılara gösteren tarayıcı (Browser) denilen programlar vardır. Netscape ve İnternetExplorer bu programlara verilecek örnekler olabilir. HTML'e benzeyen diğer bir dil de XML'dir (Yükseltürk and Anlı, 2022).

XML, HtmML gibi öğelerden/element'lerden oluşur. Hmtl'in en büyük eksikliği yeni tag'ler eklenememesidir. XML'de tag'leri kişiler yaratmaktadır. Aslında XML'in kendisi bir dil değildir. HTML, SMIL, SVG vs. gibi "markup" dili yaratmaya yarayan bir teknolojidir (Holmberg, 2022).

XML'de ile HTML'deki gibi belirli element'ler yoktur. HTML'de verilerle biçimlerin aynı yerde olması verilerin veya biçimlerin istenildiği zaman kullanılmasını engeller. Örneğin bir programın HTML dosyasındaki verileri kullanması zordur (Jochems and Koper, 2022).

XML ile bu çok kolay bir şekilde yapılır. Çünkü XML sadece veri tutar. Bu verilerin nasıl gösterileceği ise XSL ile belirlenir. XSL bir XML belgesini başka bir XML belgesine eviren bir dildir (Yükseltürk and Anlı, 2022).

HTML ile kullanıcının hareketlerine, özelliklerine göre web sayfasında değişik yapmak için javascript kullanılır. Javascript sayfaya dinamiklik kazandırmaktadır. Javascript olay (event) temellidir (Yükseltürk and Anlı, 2022).

Yazılan Javascript kodları bir olay (event) sonucu çalıştırılırlar. Örneğin sayfa yüklenir yüklenmez bir işlem yapmak için "body" etiketinin "onLoad" özelliğini kullanılır. Sayfanın yüklenmesi bir olaydır (event'tir) (Dündar ve diğerleri, 2022).

Yine bir kullanıcı "form" düğmesine tıklayınca bir işlem gerçekleştirmek için düğmenin "onClick" özelliği kullanılır. Yani bir event (olay) oluşur ve bu kullanıcıtarafından yakalanır (Holmberg, 2022).

Hazırlanan web sayfasının içeriğinde yazılan yazıların, gösterilecek resimlerin, tablo içeriklerinin nasıl gösterileceği yazıların ne renk olacağı, resimlerin sağa mı sola mı yerleştirileceği, tabloların kenarlarının kalın mı olacağı gibi HTML'in yetersiz olduğu konularda sayfayı biçimlendirme işlemi CSS (Cascading Style Sheet) ile yapılmaktadır (Yükseltürk and Anlı, 2022).

Java, Java sun şirketinin 1995 yılında yarattığı bir dildir. Java, c++ gibi "nesne yönelim"li olup

güvenlidir. Bir java kodu bir kere derlendikten sonra her platformda çalışır. “bir kere derle her yerde çalıştır” javanın sloganıdır. Java’nın popüler olmasında applet’lerin etkisi vardır. Appletler web sayfalarına gömülen java programcılarıdır (Holmberg, 2022).

Sonuç

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ile birlikte öğrenmede değerlendirme ortamları ve araçları geleneksel anlayıştan farklı olarak değişim göstermektedir. İnternet ile birlikte yoğun olarak kullanılmaya başlayan web ortamları öğrenme uygulamaları ve değerlendirmeleri için çoklu ve etkileşimli bir ortam sunmaktadır.

Web, internet üzerinde yer alan grafiksel bir servistir. Hazırlanan içeriklerin (grafik, yazı, ses, animasyon, görüntü vb.) dünya üzerinde yer alan tüm kullanıcılara iletilmesi ve kullanıcıların bu dosyalara ulaşabilmesi için internete bağlı bir bilgisayar üzerinde çalışan uygulama yazılımını web server olarak tanımlanabilir. Web server programları kuruldukları işletim sistemine göre farklılık gösterebilir.

Web üzerinde içeriklerin bulunduğu web sayfaları ve onları çalıştırmaya yarayan tarayıcılar (browser) bulunmaktadır. Web üzerinde yer alan sayfaların çoğu statik sayfalardır.

Statik sayfa onu oluşturan kişinin bu sayfanın içeriğini tamamladığı ve kullanıcıların bu sayfaya her ugradıklarında aynı içeriği gördüğü sayfalardır. İçeriklerinin değişmesi için yeniden tasarlanması gereklidir. Bu zaman ve iş gücü kaybına yol açan bir etkidir.

İçeriğin tamamı ile önceden belirlenmiş bazı kriterlere bağlı olarak değişen sayfalar dinamik sayfalar olarak adlandırılabilir. Bu değişiklik sayfanın aldığı bazı girdilere göre olabilmektedir.

Görüldüğü gibi dinamik bir web sayfası farklı ve çeşitli uygulamaları ve program dillerini içermektedir. Gittikçe zenginleşen ve etkileşim özelliği fazlaşan web sayfaları birçok alanda olduğu gibi eğitim alanında da farklı amaç ve görevlerle gerek öğretmenlerin gerekse öğrencilerin hizmetine sunulmaktadır.

Geleneksel anlamda sabit metin odaklı sürdürülen öğretim, öğrenme ve değerlendirme süreçleri zaman almakta ve erişim, saklama ve içerik açısından çoğu zaman gittikçe artan talebi

karşılayamamaktadır.

Web teknolojileri sayesinde oysa hareketli metin, grafik, animasyon ve resimler saklanabilmekte ve her yerden ve her zaman erişilmektedir. Özellikle veri tabanları sayesinde öğrenme değerlendirme süreçleri web ortamına taşınmaya başlamış ve kendini değerlendirme ve sınama olanakları sunulmaktadır.

Kaynakça

Aytaç, Meral, Eğitimde Teknoloji Kullanımının Değerlendirilmesi, Alkin Yayınları, İstanbul 2016.

Brook, W. David. Web Teaching. A Guide to Designing Interactive Teaching for the World Wide Web. Second Edition. Hingham, MA, USA: Kluwer Academic Publishers, 2019.

Darbyshire, Paul. Instructional Technologies: Cognitive Aspects of Online Programs. Hershey, PA, USA: IRM Press, 2022.

Devlet Planlama Teşkilatı, “Hayat Boyu Eğitim veya Örgün Olmayan Eğitim Özel İhtisas Raporu”. Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Ankara, 2020.

Dündar, Gönen ve diğerleri. E-Learning: A New Corporate Strategy for Training and Development. M.Yalvaç ve S.Gülseren (Eds.). In “First International Conference on Innovations in Learning for the Future: e-Learning”. İstanbul, Turkey, October 26-17, 2022, Proceedings, İstanbul University Rectorate Publication No:4551, 2022.

Guilherme, Manuela. Languages for Intercultural Communication and Education, 3: Critical Citizens for an Intercultural World Foreign Language Education as Cultural Politics. Clevedon, GBR: Multilingual Matters Limited, 2021.

Holmberg, Borje. Distance Education and Languages : Evolution and Change, Clevedon, GBR: Multilingual Matters Limited, 2022

Jochems, Wim.and Koper, Roob, Lifelong Learning in a Network. Open University of Netherlands, 2022.

Köksal, Hayal. IT Seagulss Project:An Example of Using Technology to Support Future Crittical Thinkers and Problem Solvers. M. Yalvaç&S.Gülseren (Eds.).In “First International Conference on Innovations in Learnign for the Future : e-Learning”. İstanbul, Turkey, October 26-17, 2022, Proceedings, İstanbul University Rectorate Publication No:4551, 2022.

Morphew, N. Valerie. Web-Based Learning and Instruction: A Constructivist Approach. Lau, Linda (Edit). In “Distance Learning Technologies:” Issues, Trends and Opportunities”, Hershey, PA, USA: Idea Group Publishing, 2020.

Warschauer, Mark and Kern, Richard. Network-based Language Teaching: Concepts and Principles. Cambridge University Press,USA, 2020.

Yükseltürk, Erman and Anlı, Refik. Blended Learnign as New Trend in Distance Education, M.Yalvaç and S.Gülseren (Eds). In “First International Conference on Innovations in Learnign for the Future: e-Learning” İstanbul, Turkey, October 26-17, 2022, Proceedings, İstanbul University Rectorate Publication No:4551, 2022.